

Întreținerea aparatului președintelui, a direcției finanțe, secția logistică, transport și deservire a clădirilor Consiliului Raional cu o sumă totală de 8 655.0 mii lei, față de 9200.0 mii lei, aprobați în anul 2023. În estimări au fost calculate cheltuielile de personal pentru personalul angajat, la nivelul anului 2023, adică fără majorarea valorii de referință și, la personalul angajat, fără unitățile vacante, achitarea contribuțiilor asigurărilor sociale obligatorii, achitate de angajator în cuantum de 29%. Primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în cuantum de 9%, urmează a fi achitate integral de angajat. La compartimentul dat au fost estimate surse pentru întreținerea celor 2 clădiri ale Consiliului Raional, achitarea indemnizației de consilier pentru 4 ședințe ordinare ale Consiliului Raional, în sumă de 132,0 mii lei.

Pentru **activitatea administrativ-militară** au fost estimate surse în sumă de doar 25.0 mii lei, față de 77.0 mii lei, aprobate în anul 2023.

Servicii în domeniul economiei - se propun spre aprobare cu suma totală de 11 052.4 mii lei, față de 11 108.0 mii lei aprobați în bugetul pentru anul 2023, printre care se enumeră :

- susținerea micului business – 50.0 mii lei,
- contribuția la Euroregiune pentru anul 2024 a fost estimată, în sumă de 60.0 mii lei.
- întreținerea secțiilor economie, construcție, gospodăria comunală și drumuri, secția agricultură – 1730.0 mii lei;
- întreținerea și reparația drumurilor locale din gestiunea Consiliului Raional, parvenite ca transferuri cu destinație specială din contul taxei pentru folosirea drumurilor de către automobilele înmatriculate în Republica Moldova, este estimată la suma de 9 392.4 mii lei, față de 9168.0 mii lei, aprobată în anul 2023, în creștere cu suma de 224.4 mii lei, care vor fi utilizați conform Programei lucrărilor de reparație și întreținere a drumurilor publice locale din gestiunea Consiliului Raional pentru anul 2024 .

Pentru **instituțiile de cultură, artă și sport** pentru anul 2024 au fost estimate cheltuieli în sumă totală de 12 911.1 mii lei , față de 14 197.1 mii lei – aprobați în bugetul anului 2023; dintre care suma de 7 071.0 mii lei, este destinată finanțării activității școlii de sport, susținută din contul transferurilor cu destinație specială cu suma de 7 061.0 mii lei și 10,0 mii lei din contul serviciilor cu plată, prestate de instituție. La compartimentul dat au fost estimate surse pentru întreținerea centrului de tineret Luceafărul în sumă totală de 1 440.0 mii lei, dintre care 40.0 mii lei sunt resurse atrase, față de 1 678.0 mii lei, aprobate în anul 2023, din motivul lipsei acoperirii financiare. La ramura dată au fost estimate surse pentru întreținerea bibliotecii raionale, a celor 2 muzee – Nisporeni - din incinta centrului de tineret Luceafărul și cel

de la Iurceni. Tot de aici sînt susținute colectivele populare, pentru care a fost estimată suma de 1 540.1 mii lei. La activități culturale au fost estimate surse în sumă de doar 150.0 mii lei. Activitățile de tineret, gestionate de Centrul de tineret din gestiunea Consiliului Raional, alcătuiesc suma de 400.0 mii lei .

Pentru domeniul învățămînt pentru anul 2024 au fost estimate cheltuieli în sumă totală de 157 814.7 mii lei, față de 158 524.0 mii lei –aprobate în anul 2023, în descreștere cu 709.3 mii lei; dintre care 155 765.7 mii lei din resurse generale și 2 049,0 mii lei - resurse colectate de instituții. Resursele colectate sunt în creștere față de anul 2023.

Pentru educația timpurie, adică pentru grupele de grădiniță din gestiunea celor 4 instituții educaționale, au fost alocate 5005.1 mii lei.

Pentru domeniul învățămînt primar, gimnazial și liceal au fost aprobate transferuri categoriale, calculate în bază de normativ valoric pentru un „elev ponderat și a normativului valoric pentru o instituție. Quantumul normativului valoric pentru un „elev ponderat“ și a normativului valoric pentru o instituție, implicate în implementarea formulei de finanțare este de 19020 lei, față de 16311 lei în anul 2023, integral alocat la stabilirea relațiilor interbugetare și 18069,0 lei – 95%, conform regulamentului, aprobat pentru finanțarea școlilor, în creștere cu suma de 1395 lei. Normativul valoric pentru o instituție alcătuiește suma de 1 022 594 lei, față de 883 593 lei, alocat în anul 2023 – 100%. Către instituții se direcționează 95%, în creștere cu 139 001 lei, față de suma aprobată în anul 2023. Transferurile categoriale alcătuiesc suma totală de 131 590.0 mii lei, suplimentate cu suma transferurilor de la alimentația elevilor claselor I- IV în sumă de 5 992,9 mii lei, în total însumînd suma de 137 582.9 mii lei. Bugetul instituțiilor de învățămînt este propus spre aprobare conform anexei nr.7 la decizia respectivă.

Componenta raională constituie suma de 12 780.935 mii lei, față de 14 120.5 mii lei, aprobată în anul 2023 și calculată în cuantum de 3% din bugetele instituțiilor de învățămînt, calculate în bază de cost standard per elev ponderat și per instituție, plus diferența de la numărul de instituții educaționale optimizate și a numărului de elevi ponderați, luați în calcul la stabilirea transferurilor categoriale, la situația de 01.10.2022, dintre care, conform calculelor prezentate argumentat de instituțiile beneficiare, se propune la aprobare, pentru :

- Secția logistică, transport și gospodarie din gestiunea aparatului presedintelui raionului, cu destinația transportarea elevilor din raion cu cele 12 unități de transport din gestiune, pentru care au fost estimate 2 800.0 mii lei;

- pentru întreținerea elevilor în căminul la LT "Boris Cazacu" – 750.0 mii lei. Pentru distribuire la reparații, procurări capitale și acoperirea deficitului pentru activitatea școlilor mici reorganizate, a rămas suma de 9 230.9 mii lei, față de 10 920.5 mii lei – aprobată în anul 2023, care urmează a fi distribuite, prin ședințe de Consiliu Raional, pe parcursul anului 2024.

Fondul de educație incluzivă, în mărime de 2%, constituie suma de 2 480.3 mii lei, față de 2 451.0 mii lei, aprobați în anul 2023 (anexa nr.8), care a fost repartizată și inclusă în bugetul celor 19 instituții educaționale cu centre de resurse existente în cadrul instituțiilor educaționale din gestiune, a câte 128.0 mii lei fiecare, cu o rezervă de 48.3 mii lei, cu estimarea creării pe parcursul anului a încă a unui centru de resurse.

La ramura asistență socială, în legătură cu implementarea reformei sistemului de asistență socială RESTART, care prevede reorganizarea sistemului de asistență socială, inclusiv finanțarea serviciilor de asistență socială de la bugetul de stat, prin intermediul Agențiilor Teritoriale de Asistență Socială din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, au fost estimate cheltuieli doar pentru achitarea indemnizațiilor și compensațiilor pentru tinerii specialiști din domeniul învățământ – în sumă de 562.0 mii lei, estimată pentru 11 beneficiari, gestionată de către Direcția de învățământ. 100.0 mii lei – încasări din taxa de la cumpărarea valutei străine de către persoanele fizice în casele de schimb valutar (1% de la schimbul valutar).

Excedentul în sumă de 3 328.4 mii lei va fi utilizat pentru achitarea **creditului**, angajat prin recreditare de la Ministerul Finantelor de la Banca de dezvoltare a Consiliului Europei, pentru implementarea proiectului de construcție a locuințelor sociale pentru păturile socialmente vulnerabile - II, angajat în perioada anilor 2015-2017 pentru implementarea proiectului sus numit, cu prima tranșă de rambursare în anul 2020 și urmează a fi rambursat integral până în anul 2037.

Șef Direcție Finanțe

 Lazăr Vera